
Mýty o sdílení vědeckých dat

Má data nejsou pro ostatní výzkumníky zajímavá.

Možná jsou! Vaše data mohou být užitečná nejen pro kolegy z vašeho oboru, ale také pro výzkumníky z jiných vědních disciplín, kteří mohou použít nové metody pro jejich zkoumání, nebo mohou vaše data sloučit s jinými a dojít tak k novým poznatkům. Je obtížné předvídat, jaká data budou důležitá pro budoucí výzkum.

Když někdo bude mít o má data zájem, může mi napsat e-mail.

Tento postup komplikuje uživatelům přístup k datům a zároveň zatěžuje samotného autora datové sady, který musí žádosti o poskytnutí individuálně vyřizovat. Kromě toho hrozí také riziko, že vědec o svá data přijde například v důsledku selhání hardwaru, kde jsou data uchovávána, či vlivem lidské chyby, nebo v případě, že od doby publikace článku uplynula delší doba, nebude schopen přesně určit, který soubor byl pro analýzu dat použitý.

Sdílení dat je časově a finančně náročné.

Důležité je pečlivě spravovat data v průběhu celého výzkumného projektu. Stane-li se správa dat běžnou součástí vaší výzkumné praxe, výrazně se sníží časová i finanční náročnost přípravy dat ke zveřejnění. Náklady na správu dat a jejich přípravu ke zveřejnění typicky bývají uznatelnými náklady v grantových žádostech.

Obávám se, že má data někdo mylně interpretuje.

Abyste snížili riziko dezinterpretace dat, je důležité vaše data dobře popsat. Dokumentace by měla jasně uvádět, co jednotlivé údaje znamenají, kdy, na jaké populaci a jakým způsobem byla data sbírána a další informace, které ostatním uživatelům interpretaci usnadní.

Chtěl bych svá data nejprve využít sám, než je zveřejním.

Výzkumná data se obvykle sdílí současně s publikací, ke které se vážou. Pokud na stejných datech plánujete dělat další výzkum nebo se jedná o rozsáhlejší datovou sadu, zvažte možnost předregistrace výzkumného projektu nebo publikování dat s časovým embargem (tedy data se zveřejní až po předem určené době). Mějte také na paměti, že se svými daty již nějakou dobu pracujete a nepochybně je znáte lépe než kdokoli jiný, kdo je bude chtít využít. V neposlední řadě, pokud publikujete data samostatně, i vaše data mohou být citována

Sdílením dat přijdu o možnost komerčního využití.

U sdílení dat platí princip „as open as possible, as closed as necessary“, tedy co nejotevřenější, uzavřená dle potřeby. Pokud chcete svůj výzkum patentovat nebo data jinak komerčně využít, pak můžete sdílení odložit, můžete nechat data uzavřená, nebo můžete využít možnosti dvojího licencování, kdy svá data poskytnete například pro účely výzkumu volně a pro komerční využití za úplatu.